

И.Абдурахмонов

Мавзу

ҚАДИМГИ РИМ АФСОНА ВА РИВОЯТЛАРИ

Вақти икки соат

Талабалар сони 20-25 нафар

Ўқув машғулотининг шакли

Визуал маъруза

Маъруза машғулоти режаси

1. Қадимги римликлар эътиқоди.
2. Қадимги рим санъати ва меъморчилиги.
3. Қадимги Рим афсона ва ривоятлари

Ўқув машғулотининг мақсади: талабаларга қадимги Рим эътиқоди, пантеондаги илоҳлар, қадимги Рим афсонасининг Юнон афсонасидан фарқи, Янус илоҳи ва дунёнинг яратилиши, Фавн ва Силван илоҳлари. Фоне- сув манбаи, Вертумн- фасллар алмашинуви, машҳур ака-укалар Пилумн ва Пикумн- никоҳ ва туғилиш илоҳлари, Римликлар ҳаётида фолбинлик ва башоратликнинг ўрни, Ромул- Рим асосчиси ва унинг биринчи шоҳи, Рим афсонаси сюжетларининг учта гуруҳга бўлиниши, Эней қаҳрамони билан боғлиқлиги, “Вақт подшоҳи”- Римнинг пайдо бўлиши. Рим Республикасининг илк даври ва бошқаруви. Юлий Цезарь- биринчи Рим императори ва илоҳи. Ака-ука Гораціялар ҳақидаги афсона. “Амур ва Психея”

Педагогик вазифалар:

Ўқув фаолиятининг натижалари:

- Мавзуни қисқа вақт ичида барча талабалар томонидан ўзлаштирилишига эришади. Талабалар фаоллигини оширади.

- Талабаларда дарсга нисбаттан қизиқиш ўйғотади. Бир машғулот жараёнида барча талабаларни баҳолайди

- Ўз олдига қўйган мақсадларига эришади. Талабалар томонидан ёзма ахборотни мустақил ўрганиш, уни хотирада сақлаш, бошқаларга етказиш, савол бериш ва саволларга жавоб беришга ўргатади.

Ўқитиш услуби ва техникаси

Ўқитиш воситалари

Ўқитиш шакли

Ўқитиш шарт-шароитлари

- Қадимги Рим афсона ва ривоятларининг шаклланиши тўғрисида умумий тасаввурга эга бўлади.

- Қадимги Рим афсона ва ривоятларининг жаҳон тасвирий санъати тараққиётидаги аҳамиятини англайди.

- Тасвирий санъатда Римликлар дини ва дафн маросимларининг акс эттирилиши юзасидан аниқ илмий тафаккури шаклланади.

- Қисқа вақт ичида кўп маълумотга эга бўлади ва баҳолай олади.

Визуал маъруза, оғзаки баён қилиш, ақлим ҳужум услуби. Ўқув – услубий комплекс, видеопроектор, тарқатма материаллар, асарларнинг фото нусхалари.

Жамоа, гуруҳ ва жуфтликда ишлаш.

Компьютер ва мултимедиа воситалар билан жиҳозланган аудитория

Маъруза машғулотларини ўқитиш (харитаси) технологияси

Босқичлар вақти

Фаолият мазмуни

Ўқитувчи

Талаба

1-босқич Кириш 10 минут

1.1 Мавзу, унинг мақсади, ўқув машғулотидан кутилаётган натижалар маълум қилинади

1.1. Эшитади, ёзиб олади

2-босқич. Асосий қисм (60 мин)	2.1 Талабаларнинг эътиборини жалб этиш ва билим даражаларини аниқлаш учун тезкор савол-жавоблар ўтказади. - Юпитер туркумидаги худоларнинг маъноси нимани англатади? - Римликларда эътиқод ва тасаввур деганда нима тушунилади? - Қадимги Римликлар илк диний эътиқодлари ва худоларининг асосийлари номларини айтинг? - Тасвирий санъатда қадимги Рим диний дунёқарашларнинг назарий ва амалий аҳамияти нимада? -Амалий санъатда Рим афсонавий образлар қайси даврда кўпроқ яратилган? 2.2 Ўқитувчи визуал материаллардан фойдаланган ҳолда маърузани баён этишда давом этади. - Фаннинг асосий тушунчалари ва уларнинг мазмун-моҳиятини тушунтиради. - Қадимги Рим илк дунёқарашлардан гувоҳлик берувчи санъат асарларини таҳлил қилади. - Қадимги Рим афсона ва ривоятларининг тасвирий санъат ривожига аҳамиятини очиқ беради. 2.3. Талабаларга мавзунинг асосий тушунчаларига эътибор қаратишни ва ёзиб олишни таъкидлайди	2.1 Эшитади Навбат билан бир-бирини такрорламай атамаларга изоҳ беради. Ўйлайди, жавоб беради ва тўғри жавобни эшитади. 2.2. Мавзу юзасидан назарий билимларга эга бўлади. 2.3. Эслаб қолади.
3-босқич Якуний (10 мин)	3.1 Мавзуга якун ясайди ва талабалар эътиборини асосий масалага қаратади. 3.2. Фаол иштирок этган талабаларни рағбатлантиради. Фаол талабалар баҳоланади. Уйга вазифа берилади.	3.1. Эшитади, ўз фикрларига аниқлик киритади. 3.2. Топшириқни ёзиб олади.

ВИЗУАЛ МАТЕРИАЛЛАР

Жаҳон тасвирий санъатида Қадимги Рим афсона ва ривоятлари, айниқса, Шарқ халқлари тамаддуни ривожига тутган ўрни, илмий ва амалий аҳамияти, рамзий тимсоллари ва бадиий анъаналарини талабаларга янада чуқурроқ ўргатилишига эътибор қаратилади.

Вақти икки соат

Талабалар сони 20-25 нафар

Ўқув машғулотининг шакли

Визуал маъруза

Маъруза машғулоти режаси

1. “Шоҳнома”нинг яратилиш тарихи

2. Достоннинг асосий образлари ва қаҳрамонлари

3. Миниатюра санъатида шоҳнома воқеаларининг ишланиши

Ўқув машғулотининг мақсади: Улуғ бобокалонимиз А.Фирдавсийнинг ҳаёти ва ижоди, “Шоҳнома” асарининг яратилиш тарихи, унинг афсонавий қисми. Дунё, Қуёш, Ой ва инсоннинг пайдо бўлиши ҳақидаги афсоналари, “Рустам ва Сухроб” достони ва ундаги меҳр оқибат. “Рустамнинг етти саргузашти”. “Пайғамбар ва унинг шогирдлари” ҳақидаги ривоятлар, шунингдек, асарга ишланган миниатюралар билан талабаларни яқиндан таништиришдан иборат.

Педагогик вазифалар:

Ўқув фаолиятининг натижалари:

- Мавзуни қисқа вақт ичида барча талабалар томонидан ўзлаштирилишига эришади. Талабалар фаоллигини оширади.

- “Шоҳнома”нинг яратилиш тарихи, афсона ва ривоятларининг шаклланиши тўғрисида умумий тасаввурга эга бўлади.

“Шоҳнома” афсона ва ривоятларининг жаҳон тасвирий санъати тараққиётидаги аҳамиятини англайди.

- Талабаларда дарсга нисбаттан қизиқиш ўйғотади. Бир машғулот жараёнида барча талабаларни баҳолайди

- Тасвирий санъатда Зардуштийлик динининг ва дафн маросимларининг акс эттирилиши юзасидан аниқ илмий тафаккури шаклланади.

- Ўз олдига қўйган мақсадларига эришади. Талабалар томонидан ёзма ахборотни мустақил ўрганиш, уни хотирада сақлаш, бошқаларга етказиш, савол бериш ва саволларга жавоб беришга ўргатади.

- Қисқа вақт ичида кўп маълумотга эга бўлади ва баҳолай олади.

Ўқитиш услуби ва техникаси

Визуал маъруза, оғзаки баён қилиш, ақлим ҳужум услуби.

Ўқитиш воситалари

Ўқув – услубий комплекс, видеопроектор, тарқатма материаллар, асарларнинг фото нусхалари.

Ўқитиш шакли

Жамоа, гуруҳ ва жуфтликда ишлаш.

Ўқитиш шарт-шароитлари

Компьютер ва мултимедиали воситалар билан жиҳозланган аудитория

Маъруза машғулотларини ўқитиш (харитаси) технологияси

Босқичлар
вақти

Фаолият мазмуни

Ўқитувчи

Талаба

1-босқич
Кириш 10
минут

1.1 Мавзу, унинг мақсади, ўқув машғулотида кутилаётган натижалар маълум қилинади

1.1. Эшитади, ёзиб олади

2-босқич.
Асосий қисм
(60 мин)

2.1 Талабаларнинг эътиборини жалб этиш ва билим даражаларини аниқлаш учун тезкор савол-жавоблар ўтказилади.
- “Шоҳнома” туркумидаги худоларнинг маъноси нимани

2.1 Эшитади
Навбат билан бир-бирини такрорламай атамаларга изоҳ

англатади?

- .“Шоҳнома” деганда нима тушунилади?

- .“Шоҳнома”нинг яратилиш тарихи ва қаҳрамонларининг асосийлари номларини айтинг?

- Тасвирий санъатда .“Шоҳнома”нинг яратилиши тарихи, дунёқарашларнинг назарий ва амалий аҳамияти нимада?

-Амалий санъатда .“Шоҳнома”нинг афсонавий образлар қайси даврда кўпроқ яратилган?

беради.

Ўйлайди, жавоб беради ва тўғри жавобни эшитади.

2.2 Ўқитувчи визуал материаллардан фойдаланган ҳолда маърузани баён этишда давом этади.

2.2. Мавзу юзасидан назарий билимларга эга бўлади.

- Фаннинг асосий тушунчалари ва уларнинг мазмун-моҳиятини тушунтиради.

- .“Шоҳнома”нинг яратилиш тарихидан гувоҳлик берувчи санъат асарларини таҳлил қилади.

- .“Шоҳнома” афсона ва ривоятларининг тасвирий санъат ривожига аҳамиятини очиқ беради.

2.3. Талабаларга мавзунинг асосий тушунчаларига эътибор қаратишни ва ёзиб олишни таъкидлайди

2.3. Эслаб қолади.

3-босқич

Якуний (10 мин)

3.1 Мавзуга яқин ясади ва талабалар эътиборини асосий масалага қаратади.

3.1. Эшитади, ўз фикрларига аниқлик киритади.

3.2. Фаол иштирок этган талабаларни рағбатлантиради. Фаол талабалар баҳоланади. Ўйга вазифа берилади.

3.2. Топшириқни ёзиб олади.

ВИЗУАЛ МАТЕРИАЛЛАР

Жаҳон тасвирий санъатида .“Шоҳнома”нинг яратилиш тарихи, афсона ва ривоятлари, айниқса, Шарқ халқлари тамаддуни ривожига тутган ўрни, илмий ва амалий аҳамияти, рамзий тимсоллари ва бадиий анъаналарини талабаларга янада чуқурроқ ўргатилишига эътибор қаратилади.

